

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพจักสานตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหาหลัก ๆ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ
 - 1.1 การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ
 - 1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในกลุ่ม
 - 1.3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
 - 1.4 การสร้างเครือข่ายอาชีพ
2. รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ
 - 2.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม
 - 2.2 การรับความรู้จากวิทยากร
 - 2.3 การศึกษาดูงาน
3. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหางดง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าซึ่งมีอยู่ 4 ขั้นตอนดังนี้

1.1 การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องของความหมายของการศึกษา ความสำคัญของการศึกษา ความมุ่งหมายของการศึกษา การศึกษานอกระบบตลอดจนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ มีดังนี้

ความหมายของการศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของการศึกษา คือ “กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต”

ความสำคัญของการศึกษา

จากข้อสรุปของ ภิญโญ สาร (2523, หน้า 21-22) และสิน ทวีกุล (2533, หน้า 25-26) สามารถสรุปความสำคัญของการศึกษาได้ในด้านของร่างกาย คือ การศึกษาเสริมสร้างให้บุคคลมีสุขภาพดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มและใช้ความสามารถให้เกิดผลดีต่อสังคมและส่วนร่วม ด้านสติปัญญา การศึกษาเสริมสร้างความรู้ ความสามารถแก่บุคคลและกลุ่มชนที่อยู่ร่วมในสังคมให้สามารถสื่อสารเข้าใจกันได้ และทำให้บุคคลมีความรู้ เข้าใจในธรรมชาติ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและวิทยาการต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ มีความชำนาญในการประกอบอาชีพ การศึกษายังมีส่วนช่วยเตรียมบุคคลในสังคมให้สามารถเผชิญปัญหาและเหตุการณ์ใหม่ ๆ ด้วยปัญญา ส่วนด้านจิตใจ การศึกษาสร้างความสำนึกในการเป็นชาติร่วมกัน ความเป็นครอบครัว มีความกระตือรือร้นจะมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศชาติ รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน ปลูกฝังให้ยึดมั่นในความสุจริต ความยุติธรรม มีความศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ มีศีลธรรม การศึกษายังช่วยขัดเกลาให้คนในสังคมละอายต่อบาป เป็นพลเมืองดี สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข

ความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 ว่าด้วยความมุ่งหมายและหลักการไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ได้กล่าวว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

การจัดการศึกษานอกระบบ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 15 ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษานอกระบบ เป็นเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไข

ความหมายของการศึกษานอกระบบ

สุมาลี สังข์ศรี (2546, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบ ว่าเป็นกิจกรรมทางการศึกษาทุกรูปแบบที่จัดให้บริการแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย ซึ่งอาจจะเป็นเด็กก่อนวัยเรียน เด็กในวัยเรียนซึ่งได้ศึกษาในโรงเรียนระดับหนึ่งแต่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ หรืออาจจะเป็นผู้ใหญ่วัยทำงาน หรือผู้สูงอายุซึ่งพลาดโอกาสศึกษาเล่าเรียนเมื่ออยู่ในวัยเรียนด้วยสาเหตุต่าง ๆ การศึกษาดังกล่าวนี้อาจจัดให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ไม่มีการจัดพื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ หรือความสนใจ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทั้งในด้านที่จะเป็นพื้นฐานแก่การดำรงชีวิต การอ่านการเขียน การคิดคำนวณเบื้องต้นความรู้ทางด้านทักษะการประกอบอาชีพ ตลอดจนความรู้และข่าวสารข้อมูลที่เป็นปัจจุบันในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างเหมาะสม

การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

แนวทางจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ (2547, หน้า 1-3) ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนผู้ด้อยโอกาส ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลและกลุ่มบุคคล โดยใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนมีหลักการสำคัญ คือ “จัดเพื่อให้ทุกคนมีงานอาชีพทำทำแล้วต้องพัฒนาอาชีพเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” และ “ประชาชนที่มีอาชีพอยู่แล้วจำเป็นต้องแสวงหาความรู้...เพื่อพัฒนาอาชีพ ทั้งการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต การขยายกิจการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งพัฒนากลุ่มอาชีพ ที่มีลักษณะเดียวกันให้มีความเข้มแข็ง มีอำนาจต่อรองในการขายผลผลิต”

จากนโยบายดังกล่าว มีจุดหมายปลายทางในการพัฒนาอาชีพ โดยมองเป็นองค์รวมว่ากิจกรรมในการพัฒนาอาชีพจะเป็นหัวข้อหนึ่งที่นำไปสู่การรวมกลุ่มเพื่อกิจกรรมอื่น ๆ ที่ดูแลประโยชน์ให้แก่สมาชิกกลุ่มและสมาชิกในชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ สวัสดิการที่พึงเกิดขึ้นในชุมชน เป็นการพัฒนาคนให้เห็นแก่ส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความกระตือรือร้น เพื่อพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาอันจะนำพาให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

หลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

การจัดการศึกษาอาชีพเพื่อพัฒนาอาชีพ มีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการจัดการศึกษาให้กับประชาชนนอกระบบโรงเรียน
2. ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนเป็นหลักในการเรียนรู้
3. ใช้ทุนทางสังคมเป็นหลักในการจัดการศึกษา
4. ครูการศึกษานอกโรงเรียนเป็นเจ้าภาพจัดการศึกษาให้กับชุมชน

สาระสำคัญของการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลและกลุ่มบุคคล ซึ่งมี จุดมุ่งหมายในชีวิตที่แตกต่างกัน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การเรียนรู้อาชีพแบบองค์รวมที่ประชาชน ครูการศึกษานอกโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน
2. การออกแบบการเรียนรู้อาชีพ ตามลักษณะของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา อาชีพในรูปแบบการฝึกทักษะอาชีพ การเข้าสู่อาชีพ การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วย เทคโนโลยี
3. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงที่บูรณาการกับวิถีชีวิต โดยใช้วงจรกระบวนการ คิด ทำ จำ แก้ปัญหาและพัฒนา
4. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพที่พัฒนาศักยภาพของบุคคลและชุมชนที่ สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ สร้างเครือข่ายอาชีพ มีระบบการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และประสบการณ์ทำอาชีพ ภายใต้วฒนธรรมของชุมชน มีกลยุทธ์เพื่อการแข่งขันของชุมชน เป็นชุมชนที่ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ และพัฒนาอาชีพ

กลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินการ

1. กลุ่มผู้ต้องการเรียนรู้ทักษะอาชีพแต่อาจจะไม่นำไปประกอบอาชีพได้
2. กลุ่มผู้เข้ารับการอบรม หรือร่วมกิจกรรมเพื่อเข้าสู่อาชีพ
3. กลุ่มผู้มีอาชีพเดียวกันที่ต้องการพัฒนาอาชีพของตนให้ดียิ่งขึ้น
4. กลุ่มที่ต้องการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้พัฒนาอาชีพของตน

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

1. การฝึกทักษะอาชีพ วิเคราะห์ความต้องการของผู้ร่วมกิจกรรมและความต้องการ ของผู้เรียน จัดการฝึกทักษะอาชีพ หรือกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รูปแบบ การสาธิต และการปฏิบัติจริงที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้ และทักษะ พื้นฐานในอาชีพ

2. การเข้าสู่อาชีพ จัดกิจกรรมต่อเนื่องจากการฝึกทักษะอาชีพ โดยจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะเพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้สามารถคิด วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาตนเองจนมีความสามารถที่จะเข้าสู่อาชีพได้

3. การพัฒนาอาชีพ จัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ทางด้านอาชีพของกลุ่มเป้าหมายโดยใช้กระบวนการกลุ่ม จัดให้มีการรวมกลุ่มของผู้มีอาชีพประเภทเดียวกันเพื่อรวมเป็นกลุ่มเรียนรู้ และเป็นเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสวงหาความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนพัฒนาอาชีพของสมาชิกในกลุ่ม

4. การพัฒนาอาชีพด้วยเทคโนโลยี จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพของกลุ่มเป้าหมาย โดยนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับอาชีพของกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นการจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายในสถานประกอบการ และผู้ที่ต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนากิจการและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เช่น การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพาณิชย์ (E – commerce) การจัดสร้างระบบฐานข้อมูลหรือการนำเสนองานด้วยคอมพิวเตอร์ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อเพื่อการขยายพันธุ์พืชเป็นจำนวนมาก การแปลงเพศปลานิลเพื่อให้มีขนาดสม่ำเสมอ

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในกลุ่ม

เนื่องจากนักศึกษาของการศึกษานอกระบบ โดยเฉพาะจะมีอายุมากกว่าผู้เรียนในระบบโรงเรียนซึ่งบางคนเป็นหัวหน้าครอบครัว บางคนประกอบอาชีพต่าง ๆ เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิและมีวุฒิภาวะแตกต่างจากเด็กนักเรียนทำให้ต้องมีการศึกษาถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มีดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่กับการศึกษานอกระบบ

Malcom Knowles (www.infed.org/thinkers/et-knowl.htm - 45k) ได้สรุปทฤษฎี

การเรียนรู้ผู้ใหญ่ดังนี้

1. ผู้ใหญ่มีความคิดเป็นของตัวเอง (Self-concept) ถูกกระตุ้นให้เรียนต่อเมื่อเขามีความต้องการและความสนใจ และคิดว่าการเรียนรู้นี้จะตอบสนองความต้องการของเขาได้

2. ประสบการณ์ (Experience) เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ได้เรียนรู้โดยการสะสมตั้งแต่ต้นและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นับได้ว่าเป็นแหล่งที่มาของความรู้ที่มีคุณค่าที่สุดสำหรับผู้ใหญ่

3. การเรียนรู้ (Readiness to learning) ของผู้ใหญ่จะมาจากความสนใจและหันเหจนเพิ่มขึ้นและพัฒนาเป็นกฎของสังคม

4. การหันเหเพื่อการเรียนรู้ (Orientation to learning) ของผู้ใหญ่จะเกี่ยวกับเรื่องของเวลาที่มีส่วนในการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงความคิด การเรียนรู้ปัญหาในหนึ่งข้อก็มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงความคิดที่จะมีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ได้

5. แรงจูงใจ (Motivation to learn) มีส่วนสำคัญสำหรับผู้ใหญ่ในการที่จะเรียนรู้สิ่งที่ตนเองมีความสนใจและเกิดจากแรงจูงใจภายในที่ผลักดันให้มีการเรียนรู้

แนวทางการจัดประสบการณ์ให้ผู้ใหญ่ ตามที่ สุจิต ศิลารักษ์ (2527, หน้า 83-84) ได้ศึกษาและทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนผู้ใหญ่ สามารถสรุปได้ในด้านของร่างกาย ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถในสิ่งที่เรียนอย่างเต็มที่ ให้ได้พูด ได้อ่าน ได้เขียน ได้คิด เขียนย่อสรุป วิเคราะห์ และใช้ทักษะทางด้านภาษาอย่างเต็มที่ ควรจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้ใหญ่ได้เรียนด้วยความสนใจตั้งใจตลอดเวลา โดยพยายามจัดเรื่องที่จะเรียนนั้นให้สนองความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้รู้เรื่องนั้น ๆ ทันที ให้ได้ฟัง ได้คิด ได้ซักถามหรือออกความเห็น แทนที่จะให้เรียนโดยการดูเฉย ๆ สามารถให้ผู้เรียนมองเห็นประโยชน์จากการเรียนเรื่องนั้น ๆ สอนให้เขาสามารถแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการได้หลาย ๆ วิธี อันจะทำให้เกิดความเข้าใจกันดียิ่งขึ้น ในการสอนควรมีการเข้าใจและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของเขาเองมาแก้ปัญหาที่พบ โดยการให้ความรู้และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนให้สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ได้ ในด้านของสติปัญญา ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญา ความรู้ ความสามารถของเขาอย่างเต็มที่ เวลาสอนจงอธิบายให้ชัดเจน ให้ความเวลาในการคิดตอบคำถาม ให้ความเวลาตอบพอสมควร แบบเรียนจะต้องมีตัวอักษรที่ขนาดเหมาะสมกับสายตาของผู้ใหญ่ เนื้อหาพอเหมาะ อ่านง่าย สามารถอ่านทบทวนได้สะดวก มีการทำให้ผู้เรียนมองเห็นประโยชน์ที่แท้จริงของการเรียน ให้ได้เรียนด้วยความเข้าใจ จับใจความสำคัญได้ คิดเป็น สามารถอธิบายหรือเปรียบเทียบสิ่งที่คล้ายกันหรือแตกต่างกันได้ ให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มความสามารถ ได้รับการฝึกฝนอบรมจนมีความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ สามารถใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่จะช่วยให้การเรียนของตนได้ผลมากที่สุด

การจัดกระบวนการเรียนรู้

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (2547, หน้า 28) การจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพสำเร็จ มีดังนี้

1. มีสมาชิกกลุ่มการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพที่เข้าร่วมโครงการประมาณ 20 คน เป็นผู้ที่สนใจและมีความจริงใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม
2. มีแหล่งเรียนรู้หรือสถานที่ตั้งกลุ่มตามสภาพและศักยภาพของกลุ่มและชุมชน

3. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจัดให้มีผู้ประสานงาน / ครูพี่เลี้ยง
รับผิดชอบกลุ่ม

4. จัดให้มีทุนสนับสนุน เช่น ทุนจากภาครัฐ ทุนทางสังคมอื่น ๆ
5. จัดระบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมกลุ่มให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา
อย่างต่อเนื่อง

6. มีสื่อ / วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ตามความต้องการของกลุ่ม
การจัดกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการนั้น เพื่อให้สถานศึกษาสามารถ
นำไปใช้ดำเนินการให้เป็นรูปธรรม จึงจัดกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางไว้ 7 ขั้นตอน โดยยึดหลักการ
ดังนี้

6.1 ยึดหลักการ คิด ทำ จำ แก้ปัญหาและพัฒนา
6.2 ให้มีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ 7 ขั้นตอน
6.3 ให้มีระบบการประเมินทั้งที่เป็นส่วนย่อย และภาพรวม และเป็นการประเมินเพื่อ
การพัฒนา

6.4 เน้นกระบวนการกลุ่ม และการมีส่วนร่วมของบุคคล / ชุมชน
ในการดำเนินการจัดกิจกรรมแต่ละขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย

- 6.4.1 การสำรวจข้อมูลชุมชน
- 6.4.2 การวิเคราะห์อาชีพ
- 6.4.3 การรวมกลุ่มผู้เรียน
- 6.4.4 การจัดทำแผนพัฒนาอาชีพโดยกลุ่ม
- 6.4.5 การจัดทำแผนการเรียนรู้
- 6.4.6 การดำเนินงานตามแผนการเรียนรู้
- 6.4.7 การรายงานผลต่อสาธารณชน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในลักษณะของ
การศึกษานอกโรงเรียนจะดำเนินการจัดกิจกรรมเดือนละ 2 ครั้งต่อเดือน ครั้งละ 3 ชั่วโมง

1.3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2547, หน้า 23) การจัดการศึกษาเพื่อ
พัฒนาอาชีพ ควรกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาใช้เป็นมาตรฐาน สำหรับครู
การศึกษานอกโรงเรียนและชุมชนใช้เป็นมาตรฐานประเมินเทียบเคียงผลการเรียนรู้ และผลการ
พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ชุมชนของตนเอง โดยมีเป้าหมาย เพื่อความยั่งยืนของอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย
มาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 1 มาตรฐานการเรียนรู้จากแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 1 ชุมชนมีเศรษฐกิจพอเพียง พออยู่พอกิน เหลือขาย	1. กลุ่มเป้าหมายมีทักษะพื้นฐานอาชีพ 2. มีการออมและสะสม 3. มีการจัดการ แบ่งปัน จัดขายภายในชุมชน และชุมชนข้างเคียง 4. มีการลดรายจ่าย 5. มีการแลกเปลี่ยนผลผลิต
มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 2 รวมกลุ่มระดมทุน จัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน	1. องค์กรชุมชนมีส่วนร่วม (องค์การบริหารส่วนตำบล, เทศบาล, องค์การบริหารส่วนจังหวัด) 2. มีแผนพัฒนาอาชีพของกลุ่ม 3. มีการระดมทุนทางสังคม 4. มีระบบควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผน 5. มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ 6. มีเครื่องหมายการค้า 7. มีกองทุนหมุนเวียน 8. มีระบบแบ่งปันผลประโยชน์ 9. มีระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่ม 10. มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล 11. มีการจดสิทธิบัตรของผลิตภัณฑ์
มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 3 สามารถเชื่อมโยงเศรษฐกิจชุมชนเข้าสู่การแข่งขันระดับที่สูงขึ้น	1. มีการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ 2. มีกลยุทธ์ทางธุรกิจของตนเอง 3. มีแผนพัฒนาธุรกิจ 4. สามารถส่งออกสินค้าเข้าสู่ตลาดการแข่งขัน

ตารางที่ 1 มาตรฐานการเรียนรู้จากแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 4 อาชีพพัฒนา	1. ส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือบริการได้ตรงตามความต้องการของลูกค้า 2. ลดต้นทุนหรือใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 3. มีความปลอดภัยในการดำเนินงาน 4. มีความภาคภูมิใจในอาชีพของตน 5. สิ่งแวดล้อมยั่งยืน (มีการใช้อย่างเหมาะสม และมีการทดแทน)

ที่มา หนังสือแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพจักสาน, 2547 หน้า 23

สถานศึกษาควรใช้ดุลพินิจในการเลือกหรือกำหนดตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับสภาพของกลุ่มพัฒนาอาชีพในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้ และใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาอาชีพของกลุ่ม โดยไม่จำเป็นต้องใช้ตัวบ่งชี้ทั้งหมดหากเห็นว่าไม่เหมาะสมหรือไม่สามารถเป็นไปได้ในสภาพจริง

1.3 การสร้างเครือข่ายอาชีพ

การสร้างเครือข่ายอาชีพในลักษณะของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของการศึกษานอกโรงเรียนจะกล่าวถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทางดง ทำหน้าที่จัดสรรงบประมาณการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและมีบุคลากรที่ทำหน้าที่เข้าไปประสานงานการจัดกิจกรรมของกลุ่มพัฒนาอาชีพซึ่งจะเป็นผู้แนะนำองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพซึ่งเป็นการสร้างเครือข่ายอาชีพ

2. รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

สำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน (2548, หน้า 24-26) เป็นองค์กรหลักในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดสังคมแห่งความรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้รูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย มีรูปแบบการจัด ดังนี้

1. การศึกษาพื้นฐาน

การศึกษาพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียนด้วยรูปแบบ วิธีการที่เหมาะสม และมีสาระหลักสูตรที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การทำงานและการศึกษาต่อเนื่อง ก่อให้เกิดชีวิตที่มั่นคงและสามารถอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข โดยนัยดังกล่าว การศึกษาพื้นฐานจึงมีขอบเขตที่กว้างขวาง ครอบคลุมกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องได้รับการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไม่น้อยกว่า 12 ปี การจัดการศึกษาพื้นฐานจึงครอบคลุมเนื้อหาสาระตั้งแต่การส่งเสริมการรู้หนังสือ การศึกษาในหลักสูตรเทียบเท่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่องที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างหลากหลาย โดยมีรูปแบบการดำเนินงานดังนี้

1.1 รูปแบบการส่งเสริมการรู้หนังสือ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงและพื้นที่ราบ เพื่อให้สามารถอ่านออกเขียนได้ และมีความรู้พื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยมีวิธีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน

1.2 รูปแบบการศึกษาพบกลุ่ม เป็นวิธีเรียนที่เน้นความแตกต่างและความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เป็นการเรียนรู้ในรูปแบบเฉพาะบุคคลที่ผู้เรียนแต่ละคนอาจต้องการเรียนเนื้อหาสาระและใช้ระยะเวลาในการเรียนที่ไม่เหมือนกัน มีการพบกลุ่มสัปดาห์ละครั้งหรือหลายครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลาและความต้องการหรือความจำเป็นในการพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย

1.3 รูปแบบการศึกษาทางไกล เป็นวิธีเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุมากและไม่มีเวลาที่จะมาพบกลุ่ม และกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ต่างประเทศ โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อทางไกลหลายรูปแบบ

นโยบาย คือ จัด ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน โดยปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนและการเรียนรู้ การทำงานของครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาพัฒนาหลักสูตร สื่อการศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนเร่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เพื่อกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาที่เป็นพื้นฐานเพียงพอที่จะดำเนินชีวิตหรือเพื่อการศึกษาต่อเนื่อง

2. การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะ ในการประกอบอาชีพของบุคคลเพื่อให้บุคคลสามารถเข้าสู่อาชีพ สามารถประกอบอาชีพหรือ พัฒนาอาชีพของตนได้โดยพิจารณาถึงความต้องการในการเรียนของแต่ละบุคคล จิตวิทยาการ เรียนรู้และจิตวิทยาผู้ใหญ่ ทั้งนี้ วิทยากรผู้สอนจะต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพนั้น หรือเป็นผู้ประสบ ความสำเร็จในการประกอบอาชีพหรือเป็นผู้ประกอบการหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยแบ่งการจัด การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเป็น 3 รูปแบบ คือ

2.1 การฝึกทักษะอาชีพ เป็นการฝึกในลักษณะหลักสูตรอาชีพระยะสั้น เวลาเรียน ขึ้นอยู่กับความรู้ที่จัดและความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในการประกอบอาชีพได้

2.2 การพัฒนาอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะกลุ่มพัฒนาอาชีพ ที่กลุ่มผู้มี อาชีพประเภทเดียวกันมารวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ดีขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนแสวงหาความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน โดยมีวิทยากรมาให้ความรู้เป็นครั้งคราวตาม ความต้องการและมีการระดมทุนทางสังคมมาใช้ในการจัดกิจกรรมภายในกลุ่มด้วย

2.3 การพัฒนาอาชีพด้วยเทคโนโลยี เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้มีการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้นหรือเพื่อนำมาช่วยในการ ประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นโยบาย คือ เร่งรัดส่งเสริมและพัฒนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพที่ ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติจริงที่บูรณาการกับวิถีชีวิตให้แก่ บุคคลและชุมชนเพื่อแก้ปัญหา การว่างงานและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจ ชุมชน

3. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ทั้งที่เป็นสาระเกี่ยวกับ ทักษะชีวิตแกนกลางที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ เช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันสา ธารณภัย การจราจร การสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีเป็นต้น และสาระที่ สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค

นโยบาย คือ ส่งเสริมสนับสนุนและจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีสาระสอดคล้องกับ บริบทของสังคมและประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีทักษะชีวิตที่จำเป็น และสามารถดำรงชีวิตใน สังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งที่หน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนจัดเอง และร่วมมือหรือสนับสนุน

ให้หน่วยงานบุคคลอื่น ๆ จัด และสนับสนุนให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้ารับบริการตามความเหมาะสม

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการศึกษาที่บูรณาการความรู้และทักษะจากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่หรือได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน แล้วนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ในการเรียนรู้ของคนในชุมชน เนื้อหาสาระมุ่งเน้นในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและชุมชน เช่น ประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาที่ยั่งยืน ความสงบสุขในสังคม เป็นต้น

นโยบาย คือ เร่งจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม โดยใช้ชุมชนเป็นฐานบูรณาการความรู้และทักษะการดำรงชีวิต เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมที่เข้มแข็ง มีความเอื้ออาทรต่อกัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

2.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2547, หน้า 11) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นการหาแนวทางในการพัฒนาอาชีพของกลุ่ม และเป็นการประเมินความรู้ของกลุ่มตามสภาพจริงว่า สมาชิกกลุ่ม มีความสนใจ มีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการพัฒนาอาชีพ ซึ่งในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกครั้งสมาชิกต้องมีการรวมตัวกันให้ได้ครบทุกคนก่อนจึงจะเริ่มการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

แนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม

มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มมาช้านาน เป็นการอยู่ร่วมกันในสังคมเพื่อช่วยเหลือแลกเปลี่ยนสิ่งของในการดำรงชีวิต ในสังคมนั้นมีกลุ่มอยู่มากมาย ซึ่งการเข้าไปอยู่ร่วมกันในแต่ละสังคมย่อมมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไป ดังที่ เจ็ดหล้า สุนทรวิภาต (2522, หน้า 85-86) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกลุ่มหรือเป็นหัวใจของกลุ่มทั้งสิ้น นอกจากนั้นแล้วบุคคลที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ไม่ว่าเขาจะมีความประสงค์ในการเข้าร่วมกลุ่มอย่างไร เมื่อเข้าเป็นสมาชิกแล้วจำเป็นต้องยอมรับจุดมุ่งหมายของกลุ่มที่ได้ตั้งขึ้นไว้ทั้งสิ้น การรวมตัวของกลุ่ม

การที่กลุ่มจะรวมกันได้นั้นต้องเกิดจากความต้องการของสมาชิกกลุ่ม เมื่อมีความต้องการที่ตรงกันย่อมทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนี้กลุ่มจะรวมตัวกันและทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มดังต่อไปนี้ พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2531, หน้า 54-55)

1. การรวมกลุ่มถาวร ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชุมชนธุรกิจ ซึ่งการร่วมกันเป็นกลุ่มยังต้องคำนึงถึง ค่านิยมที่ใกล้เคียงกัน ทักษะที่คล้ายคลึงกันและความเชื่อที่คล้ายกัน

2. การรวมกลุ่มย่อยชั่วคราว ได้แก่ การเดินขบวน การจัดนิทรรศการ ซึ่งเกิดได้จากสาเหตุต่าง ๆ เช่น เมื่อมีจุดมุ่งหมายร่วมกันเฉพาะครั้ง การโฆษณาชวนเชื่อ เช่น โฆษณาชวนเชื่อทางการเมือง ความขัดแย้งและความกดดันของสังคม การรวมตัวของกลุ่มจะเกิดขึ้นได้ย่อมขึ้นอยู่กับทัศนคติ ค่านิยม ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งการรวมกลุ่มแต่ละกลุ่มย่อมมีความแตกต่างกันไปแล้วแต่วัตถุประสงค์และพื้นฐานทางความคิดของแต่ละบุคคล

การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่ม

มนุษย์ทุกคนย่อมต้องการการยอมรับจากสังคม ทั้งนี้เพราะมนุษย์ต้องอาศัยอยู่ในสังคม และใช้สังคมเป็นที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองต้องการ และการที่จะทำให้งานแต่ละอย่างดำเนินไปด้วยดีย่อมต้องอาศัยมนุษยสัมพันธ์จากสมาชิกในกลุ่มหรือสังคม พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2531, หน้า 54-55) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการสร้างมนุษยสัมพันธ์ไว้ดังนี้

1. ต้องเชื่อความสามารถและมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ในการทำงานร่วมกัน สมาชิกต้องมีความไว้วางใจกัน เชื่อถือและให้เกียรติกัน เชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะทำงานของเขาได้ด้วยตัวเองโดยไม่ก้าวก่ายสิทธิ และหน้าที่ของผู้อื่นถ้าเขาไม่ต้องการขอความช่วยเหลือ

2. สมาชิกพร้อมที่จะช่วยเหลือกันเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ไม่เกี่ยงงาน มีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงาน

3. มีการติดต่อสื่อสารที่ดี โดยพยายามทุกวิถีทางที่จะให้ทุกคนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นในปัญหา และงานของกลุ่ม การติดต่อสื่อสารควรเป็นไปในลักษณะสองทาง หรือหลายทาง รู้จักการพูดในทางสร้างสรรค์มากกว่าการทำงาน

4. รู้จักการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ ความสัมพันธ์ในกลุ่มจะเกิดขึ้น ถ้าการทำงานนั้นเป็นไปตามขั้นตอน และเป็นระบบที่คล่องตัวหัวหน้างานและผู้ปฏิบัติงานรู้จักวิธีการทำงานของตน

5. รู้จักใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน ให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน การจัดกระบวนการในการทำงานกลุ่มจะทำให้งานลุล่วงไปอย่างรวดเร็ว

ลักษณะของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ

การรวมกลุ่มต้องอาศัยลักษณะของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การทำงานสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งลักษณะของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพมีดังต่อไปนี้ ถวิล ธาราโกชน (2526, หน้า 148-149)

1. บรรยายภาพของกลุ่มมักจะเป็นกันเอง ไม่เป็นแบบทางการและไม่มีความเคร่งเครียด
 2. ทุกความคิดเห็นของสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกคนใด ควรจะได้รับการรับฟังและเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน
 3. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม มีส่วนร่วมในการอภิปรายอันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในกิจกรรมของกลุ่ม ซึ่งการที่ทุกคนมีส่วนร่วมเช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเนื่อง ใจการรวมกลุ่มประกอบด้วย ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน บทบาทชาย-หญิง วัฒนธรรมประเพณี ระบบการผลิตของชุมชน
 4. งานทุกอย่างของกลุ่มจะต้องเป็นที่เข้าใจ และยอมรับของสมาชิกภายในกลุ่มเป็นอย่างดี เนื่องจากเมื่อทุกคนมีความเข้าใจตรงกันและเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันย่อมทำให้งานดำเนินไปด้วยดี
 5. การมีความคิดเห็นไม่ตรงกันเป็นสิ่งธรรมดาที่จะเกิดขึ้น สมาชิกที่มีความคิดเห็นแตกต่างไปจากสมาชิกส่วนใหญ่จะไม่แสดงความก้าวร้าวหรือขัดขวาง
 6. การตัดสินใจทุกอย่างเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกทุกคนว่า เห็นด้วยที่จะปฏิบัติร่วมกันหรืออย่างน้อยที่สุดก็เต็มใจที่จะปฏิบัติร่วมกัน
 7. มีการดำเนินมติเคยนบ่ยครั้ง อย่างตรงไปตรงมาเพื่อมุ่งแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ร่วมกัน
 8. ทุกคนมีอิสระที่จะแสดงความรู้สึกได้อย่างเปิดเผย ไม่ว่าจะเป็นการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกลุ่ม
 9. เมื่อกลุ่มตกลงใจและแบ่งงานให้ทำ สมาชิกจะรับทำตามหน้าที่ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของกลุ่ม
 10. สิ่งสำคัญของกลุ่มไม่ได้อยู่ที่ว่าใครควรจะทำหรือมีอำนาจควบคุม แต่อยู่ที่ว่าจะทำงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้อย่างไร
- อิทธิพลที่มีผลต่อประสิทธิภาพของกลุ่มและลักษณะของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่กลุ่มพึงกระทำตามทั้งนี้การที่กลุ่มจะประสบผลสำเร็จได้ย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของสมาชิกกลุ่ม หากแต่ละคนในกลุ่มไม่ร่วมมือกันต่างฝ่ายต่างเห็นประโยชน์แก่ตน ย่อมทำกลุ่มเกิดความล้มเหลวได้

ลักษณะของกลุ่มที่มีความร่วมมือกันอย่างดี

กลุ่มที่มีความร่วมมือกันดีสัมพันธ์ภาพของสมาชิกในกลุ่มจะดำเนินไปอย่างแน่นแฟ้นเต็มไปด้วยมิตรภาพระหว่างสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกกลุ่มมีความตั้งใจที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น ดังที่ เบญจา อ่อนท้วม (มปป, หน้า 139) กล่าวถึงลักษณะของกลุ่มที่มีความร่วมมือกันอย่างดี จะประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

1. มีความเข้าใจอันดีต่อสมาชิกของกลุ่ม เข้าใจทั้งในธรรมชาติเฉพาะตัว และพื้นฐานของจิตใจ พร้อมทั้งจะอภัยให้เสมอ
2. มีการยอมรับกันและกัน ยอมรับในความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคนว่ามีค่าควรแก่การรับฟัง ยอมรับในเหตุผลและข้อโต้แย้งซึ่งแตกต่างออกไป ไม่ยึดมั่นอยู่แต่ความคิดของตนฝ่ายเดียว
3. มีการช่วยเหลือกันและกันสมาชิกของกลุ่มที่มีความเข้าใจต่อกันเป็นอันดีพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือกันด้วยความเต็มใจ และจากใจจริง
4. ใฝ่ต่อการรับความรู้สึกของกันและกัน รับรู้และสัมผัสความรู้สึกต่าง ๆ ของกันและกัน และปฏิบัติได้ถูกต้องและสอดคล้องตามวาระน้ำใจนั้น ๆ
5. มีความเชื่อมั่นและมีศรัทธาในกันและกัน มีความมั่นใจและเชื่อใจในความสามารถของกันและกัน ไม่หวั่นไหวแม้เมื่อได้ยินคำกล่าวขวญถึงสมาชิกคนใดในกลุ่มจากคนอื่นใช้เหตุและความเข้าใจเป็นพื้นฐานในการพิจารณาหรือตัดสินใจ
6. ให้เกียรติแก่กัน แม้จะมีความสนิทสนมและเข้าใจกันเพียงไร แต่เมื่ออยู่ต่อหน้าคนอื่นก็ให้เกียรติและยกย่องกันตามฐานะที่เป็นอยู่ ไม่หักหน้าหรือแสดงอาการข่มอยู่ในที่ กลุ่มที่มีความร่วมมือกันดีย่อมทำให้การทำงานในกลุ่มประสบผลสำเร็จ สมาชิกในกลุ่มมีความกระตือรือร้นร่วมกันทำงาน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้กระทำร่วมกัน

2.2 การรับความรู้จากวิทยากร

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (2547, หน้า 21) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพเกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนและครูการศึกษาออกโรงเรียนรวมไปถึงวิทยากรที่มีความเกี่ยวข้อง โดยมีหลักการในการเรียนรู้ร่วมกันดังนี้

1. เป็นการเรียนรู้ที่สร้างจิตสำนึกของคุณค่า ศักดิ์ศรี การรวมกลุ่มของชุมชน
2. เป็นการเรียนรู้แบบองค์รวม เชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างพัฒนาอาชีพกับทักษะชีวิตการพัฒนาชุมชนสังคม
3. เป็นการเรียนรู้ตรงจากการเห็นของจริงหรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์

ตรง

4. ให้ผู้เข้าร่วมการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้
5. ใช้กระบวนการกลุ่มที่เน้นความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
6. เน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา
7. เน้นการสร้างบรรยากาศแบบไม่เป็นทางการ

การรับความรู้จากวิทยากรเป็นกิจกรรมที่สร้างความรู้ให้กับสมาชิกภายในกลุ่ม โดยการเชิญวิทยากรที่เหมาะสมกับหัวข้อเรื่องและมาจากความสนใจของสมาชิกภายในกลุ่มมาให้ความรู้ การรับความรู้จากวิทยากรจะจัดเดือนละ 1 ครั้ง ทุกสัปดาห์ที่ 1 และ 3 ของเดือน ครั้งละ 3 ชั่วโมง

2.3 การศึกษาดูงาน

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (2547, หน้า 40) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเป็นการเปิดโอกาสและการสร้างโอกาสการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การศึกษาไม่ใช่เรื่องของครูการศึกษาออกโรงเรียนเท่านั้นแต่ทุกส่วนของสังคมจะต้องจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อการศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เช่น

1. ครอบครัวทุกครอบครัวเป็นสถาบันการเรียนรู้ ครอบครัวเป็นฐานชีวิตของคนทุกคน ถ้ามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกครอบครัวเป็นฐานของการเรียนรู้ ก็จะมีฐานของการเรียนรู้ที่มากสำหรับทุกคน
2. ชุมชน ถ้าเป็นชุมชนเข้มแข็งจะสามารถแก้ปัญหาได้ ส่วนใหญ่ชุมชนจะเข้มแข็งได้ต่อเมื่อมีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ต้องส่งเสริมให้ชุมชนมีการเรียนรู้ และใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้
3. ทัศนศึกษาอาชีพ ส่งเสริมให้มีการทัศนศึกษาอาชีพ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน

การศึกษาดูงานเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้สมาชิกภายในกลุ่มได้เรียนรู้จากการศึกษาดูงานจากการทำจักสานและสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการทำจักสานโดยตรง เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งสมาชิกภายในกลุ่มสามารถนำกลับไปประยุกต์และพัฒนาใช้กับการทำจักสานของกลุ่มได้ การศึกษาดูงานจะจัดขึ้นปีละ 1-2 ครั้ง ซึ่งจะขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

3. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหางดง

ข้อมูลสถานศึกษา

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหางดง ตั้งอยู่ถนนเชียงใหม่ – สอด

ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ (สามแยกบ้านถวาย) ภายในบริเวณห้องสมุดประชาชน
อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีอาคารทำการจำนวน 3 หลัง ตั้งมาเมื่อ ปี พ.ศ.2537

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหางดง มีผู้อำนวยการ 1 คน ทำหน้าที่ผู้บริหาร
ของศูนย์ และมีข้าราชการ จำนวน 3 คน คือ นางกมลวรรณ มโนวงศ์ ทำหน้าที่ฝ่ายส่งเสริม
การศึกษานอกโรงเรียน นางนิรมล บุญชู ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารทั่วไปและวิชาการ นางสาวอิสริย์
คงวัฒนเศรษฐ ทำหน้าที่ฝ่ายระบบการเรียนรู้ องค์กรนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหางดง
ทำหน้าที่ในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน และคณะกรรมการ
สถานศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ทำหน้าที่ดูแลในเรื่องของหลักสูตรที่มีการจัดทำขึ้น ศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหางดงมีโครงสร้างในการบริหารงานดังนี้

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหางดง

ที่มา ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหางดง, 2548

แนวทางการบริหารงานศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหางดง

วิสัยทัศน์ พันธกิจและ กลยุทธ์

ในปี 2549 ประชาชนนอกโรงเรียนในอำเภอหางดง เข้าถึงโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต ที่มีคุณภาพทุกที่ ทุกเวลา ภาควิชาสัมพันธ์ทุกภาคส่วนในอำเภอหางดง ร่วมกันเป็นเจ้าภาพ จัดการเรียนรู้และประเมินผล เพื่อยกระดับการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงาน ในพื้นที่อำเภอหางดง สำหรับพันธกิจ คือ

1. จัดการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องเพื่อยกระดับการศึกษาให้กับประชาชนวัยแรงงานและสร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตให้กับประชาชนนอกโรงเรียนในพื้นที่อำเภอหางดง

2. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้และประเมินผล เพื่อยกระดับการศึกษาสำหรับประชากรวัยแรงงาน ในพื้นที่อำเภอหางดง และกลยุทธ์ คือ

- เข้าถึงเป้าหมายที่หลากหลาย
- เรียนมุ่งแก้ปัญหาสร้างชีวิตใหม่
- เปิดโอกาสช่องทางการเรียนรู้สู่ทุกคน
- ส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคเครือข่ายจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง
- ปรับระบบบริหารมุ่งบริการที่มีคุณภาพ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 18 ข้อ 3 ได้กล่าวถึง ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็น ผู้จัด

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพื่อการพัฒนาชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนดำเนินการ โดยชุมชนเพื่อชุมชน

ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

1. เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาชุมชน ตามความต้องการของประชาชนในชุมชน
2. ประชาชนในชุมชน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสามารถนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาชุมชนของตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

3. ชุมชนเกิดการพัฒนาศักยภาพตนเองได้ นำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน
ก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนแบบยั่งยืน และส่งผลถึงการพัฒนาสังคม และประเทศชาติโดยรวม
ได้ในที่สุด

ดังนั้น สำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้จัดให้มีโครงการศึกษานอกโรงเรียน
ประจำที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทุกตำบล

ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ตามที่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ได้แบ่งประเภทของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนออกเป็น 2 ประเภท

1. บทบาทหน้าที่ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ทั่วไป (ปกติ ในเมือง/ชนบท/ชายแดน)

1.1 ภารกิจหลัก

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้/ตามภารกิจเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย
และพื้นที่

1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน

1.2.1 สำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ศึกษาชุมชนและวางแผนระดับจุลภาค โดย
ดำเนินการร่วมกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในระดับตำบล/หมู่บ้าน

1.2.2 บริหาร จัดการ ประสานงานกับหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ใน
ทุกระดับเพื่อระดมสรรพกำลังในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยและส่งเสริม
การศึกษานอกโรงเรียน

1.2.3 ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน
ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

1.2.4 ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนากระบวนการจัด
กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

1.2.5 ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักพึ่งพาตนเองเพื่อให้มีอาชีพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

1.2.6 ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาเพื่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการและการ
บริหารการศึกษาตลอดชีวิตในระดับตำบล/หมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง

1.2.7 พัฒนาและแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งในเรื่องหลักสูตรวิธีการใหม่ ๆ
ในการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรมทางการศึกษา ฯลฯ

2. บทบาทหน้าที่ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่เฉพาะ (ศูนย์การเรียนรู้
ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง) มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 การกิจหลัก

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ตามภารกิจเฉพาะ
กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน

2.2.1 สำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ศึกษาชุมชน และวางแผนระดับจุลภาค โดย
ดำเนินการร่วมกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในระดับตำบล/หมู่บ้าน

2.2.2 บริหาร จัดการ ประสานงานกับหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐเอกชนในทุก
ระดับเพื่อระดมสรรพกำลังในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยและส่งเสริม
การศึกษาในระบบโรงเรียน

2.2.3 ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในการ
จัดการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบเพื่อสนองตอบนโยบาย/โครงการในพื้นที่เฉพาะ

2.2.4 จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อสนองตอบนโยบาย/โครงการใน
พื้นที่เฉพาะ

2.2.5 ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักพึ่งพาตนเอง เพื่อให้มีอาชีพและคุณภาพชีวิตที่ดี
ขึ้น

2.2.6 ส่งเสริมการปลูกฝังความรักถิ่นที่อยู่อาศัย ไม่ละทิ้งบ้านเรือน ตลอดจน
ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักรวมตัวกันเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.2.7 นิเทศ ติดตามผล ประเมินผลในการดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอก
โรงเรียนทุกรูปแบบ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

2.2.8 พัฒนาและแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอทั้งในเรื่องหลักสูตร วิธีการใหม่ ๆ
ในการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรมทางการศึกษา ฯลฯ

2.2.9 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ (2543) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพ
ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยผ่านองค์กรท้องถิ่น ตำบลแม่ใจ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า ความ
ต้องการในการจัดการศึกษาวิชาชีพในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยผ่านองค์กรท้องถิ่น พบว่าก่อนการเปิด
หลักสูตรควรมีการสำรวจความต้องการของชุมชนและหลักสูตรที่ต้องการคือ สาขาวิชาเกษตรกรรม
โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้ รวมทั้งมีการเตรียมการ
เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน วิทยากร และห้องเรียนให้พร้อม และมีการประชาสัมพันธ์

ทางหอกระจายข่าว ในการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้รูปแบบที่สนองความต้องการของชุมชนและเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ในด้านการจัดหลักสูตรโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพ ตลอดจนสามารถจัดตั้งกลุ่มให้ดำเนินเป็นธุรกิจขนาดเล็กได้ ส่วนการดำเนินงานในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ต้องการให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเป็นผู้เลือกคณะกรรมการที่มาจากคณะบุคคล 3 ฝ่าย คือ สมาชิกสภา อบต. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ รวมทั้งคณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียน และผู้นำชุมชนหรือตัวแทนประชาชน ตลอดจนมีการนำกำหนดบทบาท คณะกรรมการแต่ละฝ่าย และกำหนดขั้นตอนการจัดทำโครงการและการติดตามผลอย่างชัดเจน

ทองสุข ไชยแก้ว (2543) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังเรือนจำกลาง เชียงใหม่ พบว่า การเตรียมการและวางแผนฝึกวิชาชีพ เจ้าพนักงานเรือนจำกลางควรดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละวัน การคัดเลือกผู้เรียนมีฝ่ายจำแนกลักษณะผู้ต้องขังตามความถนัด ความสามารถของร่างกายและสติปัญญา การจัดการฝึกวิชาชีพ มุ่งให้นำไปประกอบอาชีพได้ และควรเป็นหลักสูตรระยะสั้นการจัดแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มจะทำให้สะดวกในการควบคุมดูแล วัสดุฝึกและสื่อการเรียนการสอนได้รับการสนับสนุนจากกรมราชทัณฑ์อย่างจำกัด ดังนั้นควรจัดงบประมาณการจัดซื้อจากเงินรายได้ที่เกิดจากจำหน่ายผลิตภัณฑ์โดยมีคณะกรรมการควบคุมดูแล การคัดเลือกครูผู้สอน โดยคณะกรรมการคัดเลือกและอบรม เพราะครูผู้สอนต้องทำหน้าที่หลายด้าน สำหรับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เห็นว่าอัตราส่วนระหว่างจำนวนครูผู้ฝึกกับผู้เข้ารับการฝึกไม่ได้ สัดส่วนกับการให้ครูผู้สอนจากหน่วยงานภายนอก มีปัญหาเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย และปัญหาสุดท้าย คือ การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง

เอกปรัชญา ขานะสาร (2545) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาวิชาชีพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลป่าเมี่ยง อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาวิชาชีพทุกด้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการฝึกวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมาก รองลงมา มีความต้องการในเรื่องการสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรม ส่วนรูปแบบการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลป่าเมี่ยง อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ จะมีคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งมาจากการคัดเลือกจากหน่วยงานต่าง ๆ การบริหาร จัดการ และการตัดสินใจ ใช้เสียงส่วนใหญ่จากการประชุมของคณะกรรมการศูนย์ ส่วนคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจะกำหนดนโยบายโครงการและแนวทางการจัดการศึกษาวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน คือ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการฝ่ายต่าง ๆ สำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชน จัดทำหลักสูตรวิชาชีพ แผนงาน โครงการ จัดทำประชาคมหมู่บ้าน จัดการศึกษาวิชาชีพให้เป็นไป

ตามแผนงานติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน จัดทำรายงาน
เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ผลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษา สรุปได้ว่า การศึกษาช่วยจัดเกลา
ให้คนในสังคมละอายต่อบาป ละความเห็นแก่ตัว เป็นพลเมืองดี มีสติสัมปชัญญะ และช่วยให้มี
ความรู้ ความชำนาญในการประกอบอาชีพ อบรมนิสัยให้มีคุณสมบัติที่ดี พร้อมกับให้เคารพ
กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติและปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของตนเอง รู้คุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม
ประเพณี มีความสำนึกที่จะรักษาความมั่นคงเสถียรภาพ เอกราชของประเทศชาติ นอกจากนี้
การศึกษายังช่วยให้ดำเนินชีวิตอย่างสงบสุข รู้จักรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตนและชุมชน รู้จักใช้
เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สามารถนำข้อคิด ข้อปฏิบัติจากศาสนาที่ตนนับถือมาใช้ในการดำเนิน
ชีวิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved